

**Ομιλία Διευθύντριας Αστεροσκοπείου Σκίνακα καθ. Βασιλικής Παυλίδου
Επίσημη Τελετή Ονοματοδοσίας Τηλεσκοπίου 200+**

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,

Αξιότιμοι επίσημοι προσκεκλημένοι,

Αγαπητοί φίλοι του Αστεροσκοπείου Σκίνακα,

Σήμερα είναι μια μέρα βαθιάς συγκίνησης και μεγάλης ευγνωμοσύνης.

Το νέο μας τηλεσκόπιο, το τηλεσκόπιο 200+, δεν είναι απλώς ένα ακόμη εργαλείο στην υπηρεσία της έρευνας. Είναι η υλοποίηση ενός οράματος.

Ενός οράματος που ξεκίνησε πριν δεκαετίες, όταν ο Γιάννης Παπαμαστοράκης επέλεξε αυτήν εδώ την κορυφή του Ψηλορείτη για να φυτέψει τον σπόρο της Αστροφυσικής στην Κρήτη. Ο Παπαμαστοράκης ξεκίνησε να φτιάξει μια εκπαιδευτική υποδομή του Πανεπιστημίου Κρήτης. Όμως είχε το όραμα να επιλέξει για την υποδομή αυτή μια κορυφή με τις καλύτερες συνθήκες για αστρονομική παρατήρηση στην ηπειρωτική Ευρώπη. Γιατί; Επειδή η υποδομή θα μπορούσε μια μέρα να μετουσιωθεί από εκπαιδευτική σε ερευνητική. Αυτή ήταν η διορατικότητα του Παπαμαστοράκη.

Που συνάντησε την διαχρονική διορατικότητα των Δημάρχων Ανωγείων, από τον τότε δήμαρχο, τον αείμνηστο Γεώργιο Κλάδο, ως τον σημερινό Δήμαρχο, τον Σωκράτη Κεφαλογιάννη, και την αγάπη των πολιτών των Ανωγείων που αγκάλιασαν το Αστεροσκοπείο σαν μέλος της οικογένειάς τους, και το στήριξαν σε κάθε του βήμα. Σωστά. Πολύ αγαπητοί μας φίλοι, ο Σκίνακας *είναι* μέλος της οικογένειάς σας. Τα Ανώγεια δώρισαν στο Πανεπιστήμιο και το ΙΤΕ τη γη που μας φιλοξενεί. Κι εμείς προσπαθούμε πάντοτε με όλες μας τις δυνάμεις να είναι ο Σκίνακας ένας ακόμη μοχλός ανάπτυξης του ιστορικού, φωτισμένου, και ούτως ή άλλως υπερ-επιτυχημένου τόπου σας.

Μαζί με τα Ανώγεια, οι ηγεσίες του Πανεπιστημίου Κρήτης και του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας. Να τους ενώνει ένα κοινό όραμα: Ναι, η Κρήτη μπορεί να έχει Αστροφυσική αιχμής. Μπορεί να έχει Αστροφυσική διεθνούς βεληνεκούς.

Και το όραμά τους έγινε σπόρος. Και ο σπόρος έδωσε καρπούς. Έγινε Αστεροσκοπείο. Έγινε αριστεία.

Αγαπητοί φίλοι, το Αστεροσκοπείο Σκίνακα είναι σήμερα μακράν η πλέον παραγωγική αστρονομική ερευνητική υποδομή της χώρας. *Έχει* τις υψηλότερης ποιότητας συνθήκες παρατήρησης στην ηπειρωτική Ευρώπη, και φιλοξενεί καινοτόμα όργανα αιχμής για την ανάλυση του φωτός που συλλέγουν τα τηλεσκόπιά του, τα καλύτερα στην κατηγορία τους σε όλον τον κόσμο.

Το Ινστιτούτο Αστροφυσικής ιδρύθηκε το 2018, και ο επόμενος μεγάλος οραματιστής, ο ιδρυτικός Διευθυντής του Βασίλης Χαρμανδάρης, πήρε τη σκυτάλη, κι έτρεξε, και νέοι άνθρωποι, επιστήμονες με διεθνή καριέρα και αναγνωρισιμότητα είδαν την δυναμική και

διάλεξαν να συνταχθούν μαζί μας, επέστρεψαν στην Ελλάδα, ή διάλεξαν να κάνουν την Ελλάδα σπίτι τους, και να προχωρήσουν εδώ με την έρευνά τους.

Και το 2022 το Ινστιτούτο Αστροφυσικής αξιολογήθηκε από την πολιτεία ως το καλύτερο ερευνητικό ινστιτούτο της χώρας. Μπορεί κανείς εύκολα να δει γιατί. Το Ινστιτούτο Αστροφυσικής έχει φιλοξενήσει έξι από τις συνολικά επτά επιδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, του γνωστού ERC, που έχουν δοθεί ποτέ στον τομέα της Αστροφυσικής στην Ελλάδα. Τέσσερις από αυτές τρέχουν αυτήν την στιγμή. Το Ινστιτούτο Αστροφυσικής έχει χτίσει στρατηγικές συνεργασίες με τα μεγαλύτερα διεθνή κέντρα αστροφυσικής. Ανάμεσά τους, το Cambridge στο Ηνωμένο Βασίλειο, πολλαπλά Ινστιτούτα Μαξ Πλάνκ στη Γερμανία, το Caltech και το Harvard στις Ηνωμένες Πολιτείες. Το Ινστιτούτο Αστροφυσικής, σε αγαστή πάντοτε συνεργασία και συνέργεια με το Πανεπιστήμιο Κρήτης με το οποίο συνδιαχειρίζεται και συλλειτουργεί το Αστεροσκοπείο του Σκίνακα, χρησιμοποιεί τα όργανα και τα τηλεσκόπια του Σκίνακα για να πάρει δεδομένα που χρησιμοποιούν ερευνητικές ομάδες ανά τον κόσμο για να κατανοήσουν τις πρώτες στιγμές του Σύμπαντος, μακρινούς γαλαξίες, κοσμικές εκρήξεις, πώς αστέρια γεννιούνται και πεθαίνουν και καταβροχθίζονται από γιγάντιες μαύρες τρύπες.

Όμως οι αστροφυσικοί του Σκίνακα χρησιμοποιούμε τις υποδομές του και με έναν ακόμη τρόπο. Χάρη σε ένα ακόμη όραμα, αυτή τη φορά της πολιτείας και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το Αστεροσκοπείο Σκίνακα επεκτείνει την συνεισφορά του πέρα από την έρευνα και την εκπαίδευση, όπου είναι ήδη διεθνώς γνωστό, στον τρίτο πυλώνα ανάπτυξης: αυτόν των υπηρεσιών και της καινοτομίας στις ασφαλείς τηλεπικοινωνίες εδάφους/διαστήματος με χρήση λέιζερ, και στην παρακολούθηση δορυφόρων.

Σήμερα, χάρη στη στήριξη της επιτροπής Ελλάδα 2021, το τηλεσκόπιο 200+ έρχεται να διπλασιάσει τη δυναμική του Σκίνακα. Είναι το πρώτο καινούριο ερευνητικό τηλεσκόπιο που ξεκινά τη λειτουργία του στο Αστεροσκοπείο, μετά από κοντά 30 χρόνια. Και δεν θα μας επιτρέψει μόνο να κάνουμε περισσότερα για την έρευνα και τις τηλεπικοινωνίες, αλλά θα ανοίξει και νέους ορίζοντες στην εκπαίδευση, και στην προσφορά μας στην κοινωνία. Γιατί το 200+ θα «διαβάζει» την αφρικανική σκόνη που ταξιδεύει στους ουρανούς μας· θα φέρνει μαθητές και μαθήτριες κοντά στην έρευνα και στα πεδία STEM· θα συνεχίσει να μας εμπνέει.

Το Αστεροσκοπείο Σκίνακα ευτύχησε να στηριχθεί διαχρονικά από οραματιστές. Από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Από την τοπική κοινωνία και τους Δημάρχους των Ανωγείων. Από ανθρώπους που πίστεψαν ότι σε αυτόν τον τόπο, στα 1750 μέτρα, μπορούμε να κοιτάμε στα μάτια τον ουρανό και το μέλλον.

Πόσο ταιριαστό είναι, αυτό το νέο κεφάλαιο να γράφεται με την υπογραφή μιας μεγάλης οραματίστριας, τη δική σας υπογραφή, κυρία πρόεδρε. Εσείς υπηρετήσατε με επιτυχία την Ελλάδα στα μεγάλα, στα δύσκολα, στα διεθνή -- όπως με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Εσείς με την Επιτροπή Ελλάδα 2021 κοιτάξατε πίσω με σεβασμό και μπροστά με τόλμη. Εσείς πιστέψατε πάντοτε στην Ελλάδα που όχι μόνον μπορεί να ακολουθήσει, αλλά μπορεί να πρωταγωνιστήσει διεθνώς, στην Ελλάδα που, όπως λέει ο φίλος Στέφανος Τραχανάς, είναι καλύτερη από ό,τι νομίζουμε.

Αξιότιμη κυρία πρόεδρε, αγαπητή μας κυρία Αγγελοπούλου Δασκαλάκη, ευχαριστούμε. Για τη στήριξη. Για την τιμή που μας κάνετε -- όχι μόνο με την παρουσία σας σε αυτήν την ονοματοδοσία, αλλά με τη σταθερή σας πίστη ότι η Ελλάδα μπορεί να διαπρέψει όταν επενδύει στους ανθρώπους της, στη γνώση, και στο φως.

Αξιότιμη κυρία πρόεδρε, πολύ αγαπητή μας Γιάννα.

Ευχαριστούμε από καρδιάς.